

ВЕСЕНКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДЕТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

НАША ПОШТА

ВСІМ, ХТО ПРИВІТАВ НАС З ПРАЗНИКОМ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО, СКЛАДАЄМО

ЩИРЕ СПАСИБІ

ВИДАВНИЦТВО й РЕДАКЦІЯ „ВЕСЕЛКИ”

Ераст Мриць, семи років, читач „Веселки” з Торонто, Канада, пише: Дорога „Веселко”! Я вже навчився писати і пишу до Тебе листа сам. Я вже читаю українські книжки. Хочу і Тебе далі читати, тож посилаю передплату на 1963-й рік. Щиро вітаю!

Відповідь Редакції: Дорогий Ерасте! Славно, що Ти навчився читати по-українськи і що так гарно пишеш рідною мовою! Тишисть нас, що Ти сам читаєш українські книжки. Дякуємо за відновлення передплати. Вітай!

Анна Говдяк з Штаттгайде, у Німеччині, привітала „Веселку” з Воскресенням Христовим і написала такого листа: Дорога „Веселко”! Дякую Тобі за те, що Ти приходиш до мене, і за те, що вмістила мого листа з 18. 6. 62 р., в якому я просила дітей в Америці допомогти мені купити новий акордеон, щоб я могла продовжувати свою музичну науку. На жаль, тільки маленька Ляриса Яхторович з Чикаго прислала мені десять доларів. За це я їй дуже вдячна і прошу Бога, щоб дав їй та її Батькам багато здоров'я. Моя музична наука перервалася, бо я не можу купити нового акордеону. Я б ніколи не зверталася за допомогою, але мій батько вже п'ятнадцять років хворий. Ми живемо з соціальної безпеки. Ніхто не знає нашого горя. Христос Воскрес!

Відповідь Редакції: Дорога Анно! Дякуємо за великодушні побажання. Нам прикро, що на Твій лист, поміщений у „Веселці” в липні м. р., діти в Америці не відгукнулися і тільки маленька Ляриска зрозуміла Твоє горе. Сподіваємося, що цим разом більше дітей поспішать Тобі з допомогою і Ти незабаром зможеш далі вчитися грати на акордеоні. Зі свого боку Редакція „Веселки” закликає читачів відмовити собі дрібних присмностей і допомогти своїй товаришці у потребі. „Громада по нитці — бідному сорочка”, каже наша народна приповідка. Анумо, спробуймо спільними силами влегшити долю Ані! Її адреса: Anna Gowdiak, Stadttheide, Heidweg 12, W. Nr. 4 E. G. (717) Schw. Hall, W. Germany.

РОЗГАДАЙМО!

1. ЗАГАДКА-НЕДОМОВКА

Що то за море,
Вільне, просторе,
Що у погоду, мов скло, прозоре,
А у негоду — хвилі, мов гори?
Течуть до нього малі й великі
Із України усякі ріки.

Слухає Леся, дівча проворне,
Потім говорить:
— То Ч
Море.

2. МЕТАГРАМА

Коли букву „ч” має, Має кожна теж людина
Вдень ніколи не буває. Чи доросла чи дитина, —
А як буде буква „с” — Ним і нюхати і чхати
Має кожен кіт і пес, І здорово віддихати?

3. ЩО ЦЕ?

- а) По голівці — стук-грюк,
Щоб уліз у бук?
- б) Всім вони знайомі: Вечері вживаєш,
Є у кожному домі — Поки ляжеш спати,
В кожній є кімнаті. Вдень — про них не дбаєш?
- в) Ось вам загадка простенька:
Має тато, має ненька —
Мисить милом їх частенько,
Кожен хлопчик теж їх має,
У кишені їх ховає.
Буква Д є на початку . . .
Відгадайте скоро-гладко!

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК ЗА КВІТЕНЬ ц. р.: 1) ХРЕСТИКІВКА: 1) Липа; 2) Львів; 3) ропа; 4) Канів; 5) нива; 6) Дунай; 7) куна. 2) ЩО ЦЕ? а) Вода; б) дзвінок. 3) ХТО ЦЕЙ МАЙСТЕР? Мороз. 4) УКРАЇНСЬКІ РІКИ: 1) Дністер; 2) Ненаситець; 3) Інгулець; 4) Прут; 5) Рось; 6) Орель. Початкові букви дають: Дніпро.

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Річна передплата становить у ЗДА — 4.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Ціна окремого числа — 40 центів. Ціна подвійного числа — 60 центів.

Адреса: “SVOBODA” — ‘Veselka,’ P. O. Box 346
Jersey City 3, N.J., U.S.A.

Обкладинка роботи Галини Мазени. Розділові заставки М. Бутовича, Е. Козака, П. Холодного.

Редакція застерігає собі право виправляти прислані авторами матеріали. Передруки нових творів і ілюстрацій, розміщених у „Веселці”, тільки за попередньою згодою Редакції й Видавництва та за поданням джерела.

Subscription \$4.00 per year.

“THE RAINBOW” — “VESELKA”

published monthly by the Ukrainian National Association
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J.

Entered as Second Class Matter at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Юрій Козак — Лісове Свято Матері.

СВЯТО МАТЕРІ

Свято Матері! Ходім,
Свіжих квітів назбираймо
І віночки принесім!
Свято Матері! Спішім
В рідний наш Народний Дім,
Там матусь ми привітаймо!
Свято Матері! Ходім,
Свіжих квітів назбираймо!

Хто ж найближчий в серці нам,
Як не мама тут, на світі?
Хто веде до неба брам?
Хто найближчий в серці нам?
Хто молитись в Божий храм
Водить нас взимі і вліті?
Хто найближчий в серці нам,
Як не мама тут, на світі?

Вдячне серце приносім
Нашій мамі все й усюди!
У її привітний дім
Вдячне серце приносім,
Щастя в Господа просім,
Хай щаслива з нами буде!
Вдячне серце приносім
Нашій Мамі все й усюди!

КВІТКА ДЛЯ МАМИ

Вона в городчику зійшла
Найперша між квітками,
А як найперша розцвіла,
Сказала Марточка мала:
„Це квіточка для мами”.

Її Івасик доглядав
Маленькими руками,
Щодня водою підливав,
Щодня до Марточки шептав:
„Це квіточка для мами”.

І наливалася вона
І пахом і красками,
Як Боже сонечко — ясна,
І любя-ніжна, мов весна —
Ця квіточка для мами.

А в Мамин День, як цвіт вишень
Запахнув між садками,
До мами діти підійшли
І з поцілунком подали
Цю „квіточку для мами”.

Слова: Леонид ПОЛТАВА

Музика: Василь БЕЗКОРОВАЙНИЙ

ПІСЕНЬКА ПРО МАТУСЮ

(З казки-оперетки „Червона Шапочка”)

Є в нас свято чудове,
Наче радісний спів —
Славне свято любови
До усіх матерів.

А до тебе — найбільше,
Рідна мамо моя,
Бо ти — найрідніша
І найдорожчя!

Ти мене колисала:
— Люлі, люлі, дитя —
Ти до школи послала,
Повела у життя;

Ти дала мені мову —
Ніжний спів солов'я, —
Бо ти — найрідніша
І найдорожчя!

Ти навчила нас жити
І вказала мету:
Україну любити,
Мов зорю золоту! —

Moderato.

mf Є В НАС СВЯТО ЧУ - ДО - ВЕ НЯЧЕ РАДІСНИЙ

СПІВ СЛАВНЕ СВЯТО ЛЮ - БО - ВИ ДО У - СІК МА - ТЕ - РІВ А ДО ТЕБІ НАЙ БІЛЬ - ШЕ

РІ - ДНА МАМО МО - Я БО ТИ НАЙРІД - НІ - ША І НАЙДОРОЖ - ЧА - Я.

Нерозлучна навіки,
Рідна мамо моя, —

Бо ти найрідніша
І найдорожчя!

МІЙ ДАРУНОК ДЛЯ МАТУСІ

Подарунок в Свято Мамаї
Для матусеньки моєї
Справді власними руками
Зготувала я для неї.

Бо весна пригріла тепла,
Розрослися листя й стебла!
Я ховала їх від мами
На вікні, за фіранками.

Ось і пуп'янки рожеві:
Розцвітаєте невже ви?!

Так! Розквітли вчасно: саме
За два дні до Свята Мамаї!
Квіточки такі чудові,
Та іще й двокольорові:
І рожеві, і червоні
Виросли в однім вазоні!
Ще й до того пахнуть мило,
Як найкраще в світі мило.

Я поставлю їх для мамці
В День Матусі, рано вранці.

Мама ввійде, гляне й ахне:
— Що це так чудово пахне?!
— О, матусенько моя,
Це ж бо квіточка твоя!

Катерина ПЕРЕЛІСНА

Я — МАМИНА

Мене вчора біля двору
Мама не пізнала:
„А чие оце маленьке?“ —
Тата запитала.

Я їй зразу відказала:
„Я уже велика, —
Бачиш в мене довга хустка
Й жовті черевики!“

„А чия ти? — мама каже —
Я тебе не знаю!“
А сама отак тихенько
Татові моргає.

Ну, на це я засміялась:
„Подивись гарненько!
Та ж я — мамина! Пізнала?
Я ж твоя, серденько“.

Я набралася терпіння —
І з дрібненького насіння
Узялася у вазоні
Квіти виплекать червоні.

В квіткаря — насіння сила!
Я найкращого купила:
На барвистому пакеті
Пишні квіточки в букеті.
На звороті ще й порада,
Як ростити їх. Я рада!

Посадила я ті зерна...
Зелень проросла мізерна,
Аж не вірилось, що квіти
З тих билинок можуть вийти...

Та коли я до віконця,
Де багато світла й сонця,
Перенесла кволі квіти,
Вже було чого радіти:

ЛЮБОВ ДО МАМИ

У невеликому містечку була крамниця. Торгував у ній хворий інвалід, а його дружина вела господарство. Здоров'я інваліда щораз погіршувалось, і одного дня недуга забрала його з цього світу. Від того часу крамниця стала занепадати.

У бідної вдовиці був дванадцятилітній син Богдан. На його утримання вона не мала засобів, і тому пішла до сусіднього великого міста на заробітки. Сина взяв до себе вчитель, батьків приятель.

Прийшла зима. Богданова мати захворіла й не могла дати знати синові, що з нею. Син нетерпеливо очікував коханої матусі, але вона не приїжджала й не писала. З туги, жалю й любови до матері Богдан не мав спокою. Коли врешті довідався, що мати тяжко хвора, вирішив піти до того міста за 60 миль. Учитель його не пускав, але він узяв клунок на плечі й без грошей та харчів пустився в дорогу. По дорозі добрі люди допомагали йому, давали їсти.

Однак, його сили були ослабі. Перемучений, сів він при дорозі й заснув. Уже майже замерзло-го знайшов його суддя й забрав до шпиталю. Коли лікарі привели його до пам'яті, то довідалися, що хлопець іде до хворої матері.

Знайшлися люди, що зібрали йому гроші, купили харчів. Богдан подякував лікарям і вирушив у дальшу дорогу. Незабаром стояв він біля ліжка хворої матері. Вона вмирала. Прихід смерти приспішувала гризота за сином, бо мати довідалася від учителя, що Богдан пропав у дорозі.

Відна жінка ледве могла підвести очі, щоб побачити свого сина. Але, коли побачила, це скріпило її сили. З дня на день її здоров'я кращало, так що по кількох днях вона вже могла обняти сина. Син не відходив від ліжка хворої матери і своєю любов'ю врятував її життя.

Інвалід — немічна людина або покалічений на війні вояк.

КНИЖКА ПРО ЛЮБОВ ДО МАМИ

Найбільше люблю читати казки й оповідання про подорожі. Але одного разу дістала я книжечку під назвою „Зшиток Малого Монгола”.

Малий монгол — це була дівчинка Леся, яку називали так через те, що вона не була гарною. Вона була сирота, бо її мама померла, коли Лесі було три роки. Вона дуже тужила за своєю матю, і через це була інша, як всі дівчата. Вона любила кожну річ, яка пригадувала їй маму. Часом вона була весела, сміялася, бавилася, але нагло кидала забаву і ставала сумною. Через це ді-

Я ВЖЕ МАЮ СКРИПОЧКУ

Я вже маю скрипочку маленьку
І на струнах граю помаленьку,
Помаленьку-потихеньку граю,
Пальцями о-так перебираю.

Через місяць гратиму скоріше,
Через два — сміліше, голосніше,
Через три — читатиму вже ноти,
Як візьмуся пильно до роботи.

Через рік отутечки в світлиці
Дам концерт для песика і киці —
Хай же знають друзі пелехаті,
Що артиста мають вже у хаті!

ті її не любили. Її сестричка Соня не розуміла Лесі, бо вона не пам'ятала своєї матери. Бабуня, що опікувалася Лесею, була дуже добра. Батько також був дуже добрий, але хворів і не міг заступити своїм дітям маму.

„Малий Монгол” — Леся, не жила довго. Вона померла з туги. У своєму деннику вона описала своє життя. Коли я читала цю книжку, мені було дуже жаль „Малого Монгола”, і тому я її дуже полюбила.

*Грина Тершаковець, Торонто,
шкільний журнал „Дроблиски”.*

„ДИКА БАБА”

(Уривок з оповідання „Злісний Сидір”)

Мій батько був коваль і славився на всю околицю не тільки хорошою та тривкою роботою свого ремесла, але й своєю жвавою, гостинною та людяною вдачею. Кузня мого тата, що стояла на горбі оподалік села, була місцем збору, нарад та приязної балачки для всіх сусідів.

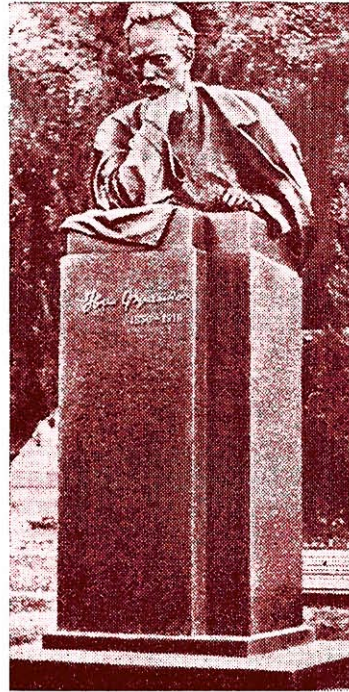
Скоро тільки тато ввійде до кузні та заценькає молотком по ковадлі, зараз починають сходитися сусіди. Прибувають і люди з села, а то й дальших сіл із роботою — деякі приїздять возами, і на оборі під кузнею починається немов справжній ярмарок. Бесіди, жарти, сміхи, серед них не настанне ценькання батькового молотка або прискорений стукіт двох дужих молотів, усе те мішалось до купи й доносилося до хати.

Я, тоді ще малий, ледве п'ятилітній хлопчина, виглядав через вікно на той клекоютчий вар робучого життя. Мене тягло на двір, до кузні. Мені хотілось власними очима дивитися на все, слухати всього, що там робиться та говориться. Мене манило звучне батькове ценькання і грубий, уриваний стук важких молотів, мов гавкання злющих, великих та похриплих псів. Мене манив огнистий блиск розпеченого заліза, що, мов живе, підмішувалось на ковадлі під частими-густими ударами молотів. Мене манили ті червоні іскри, що пирскали від розпаленого заліза на всі боки і виглядали здалека на темнім тлі кузні, мов огнистий дощ з чорної хмари. А вкінці манили мене ті чужі лиця, приязні голоси, ті грубі, а щирі й добродушні сміхи, ті веселі та сумні оповідання, яких так багато можна було наслухатися в татовій кузні.

Ось чому я кожного разу з дитячою впертістю напірався до кузні. Та й тато, що дуже мене любив, і не думав мені того боронити.

Навпроти самого вогнища на прилавок в кузні стояло довге й високе коритце з водою до студження заліза. На один кінець того коритця від кута тато поклав широку, гладку плиту, — це було моє місце.

Тут я сидів цілими годинами, дивився, слухав і дивився. Все мене цікавило. Мені зовсім не нудилося дивитись хоч і як довго на вогонь, на ту невеличку, синяву полумінь, що мов випливала лагідно з розжареного, червоного вугілля при рівнім, однотайнім подуві міха. Я слідив за кожним куснем вугілля, як він зразу чорний, облитий тим синявим вогником, поволі червонів, а далі білів, розпадався на кусники, меншав і танув, мов потовчений сріблястий лід. Так само й залізо, розпалюване в огні, цікавило мене. Я лякався за нього, скільки разів батько в кліщах всував який кусень до грані. Мені здавалося, що й воно

Пам'ятник І. Франкові у Києві

мусить чути біль. А коли батько виймав його з-під вугілля і швидко клав на ковадло, то й тоді я лякався того заліза, мов розгніваного, мстивого противника, що за зневагу готов в люто-сті зробити яку пакість татові або кому-небудь в кузні...

А з якою цікавістю, з яким страхом я завжди дивився на той міх, що сапів і надувався якраз навпроти мене!

Я не міг зрозуміти, чому він надувається, як хто почне димати жердкою, зчепленою за один кінець грубим шнуром зі спідньою дошкою міха. На верхній дошці лежав камінь і, коли лише починали роздимувати, міх сопів так тяжко-важко,

мов страшно томився своєю роботою. Його шкіряні боки западалися досередини, а знутри роздавалось немов якесь хлипання, що проймало мене мимовільним ляком. Аж поволі-поволі при настаєннім диманні міх надувався цілий, підносив верхню дошку враз з каменем геть догори, трохи не під саму стелю, напружав туго свої фалдовані боки і міцним, рівним подувом пер у саме вогнище річку густого повітря так, що не раз аж розкидало жарюче вугілля геть на боки. Вся та переміна була для мене дивом, і я дармо допитувався тата, що там таке в міху.

— Ой ти... ти... ти! — відповідав, усміхаючись, отець, — все бис тільки хтів знати! Там дика баба в міху!

Але „дика баба” не була вже для мене новою. У всім і всюди, від чого мене дома хотіли здержати, сиділа та „дика баба”. Вона літом стерегла в полі гороху, до якого я був дуже ласий; вона сиділа в ямі під припічком, де я, загнівавшись, любив залазити; вона пробувала на поді, де мені наказано вилазити по драбині. Тому я не дуже лякався і не дуже вірив тому, що сказав тато.

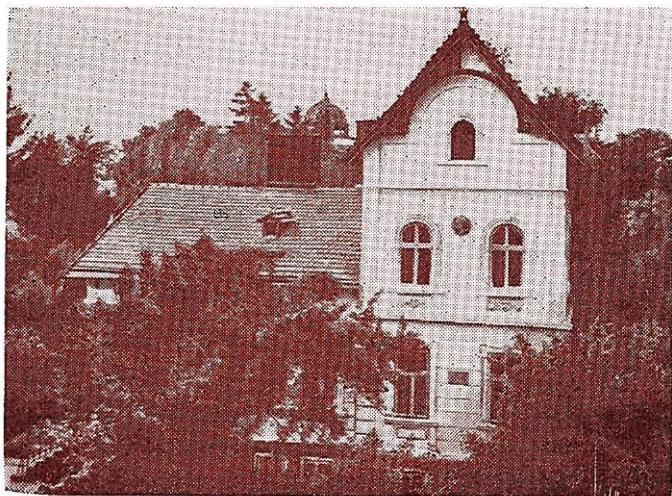
Моя цікавість повела мене до того, що раз, коли тато перед кузнею кував коня, я зліз зі свого сідала й поліз під міх, щоб подивитися, що в

ньому є зі споду. Але тут я справді побачив таке, що всі казки про диких бабів, кусік, залізних вовків і інші страхи нараз гурмою нагрянули на мене: я побачив щось широке, волохате, що, мов живе, рушалось, підмігувалось до середини міха і знов спадало. Правда, це була звичайна кляпа, обшита телячою шкіркою, але моя дитяча уява, годована з дня на день лячними казками про всякі маровища, побачила тут щось живе і надприродне. Я зі страшним вереском кинувся взад від міха, гримнув головою об дерев'яний дрюк, що стояв побіч, і відтак без тямки, окри- вавлений, упав насеред кузні . . .

А коли відтак пробудився, скалічений у голу, мокрий від крові й від води, якою мене об- ливали, то довгий час дрижав і не міг сказати нічого, як тільки одне: — Дика баба . . . дика ба- ба . . . з'їсти мене хотіла . . .

**

Але такі сумні випадки, хоч їх було кілька, все таки були рідкі. А звичайно в кузні було ве- село й привітно, як ніде, і ще й досі споминка про татову кузню будить у моїй пам'яті може най-

Вілла І. Франка у Львові; тепер тут поетів музей.

приємніші й нащасливіші хвилини мого ди- тинства . . .

З а п и т а н н я : Чим відзначався Іван Франко ма- лою дитиною?

КУТИК ЮНИХ АВТОРІВ

НАША КИЦЯ МУРОЧКА

Одного дня наприкінці квітня, йдучи з школи додому, я почув тонесеньке м'явкання в кущах біля нашого ганку. Я підійшов близько до кущів, щоб побачити, що це таке. Але кущі були високі й густі, і через них неможливо було щонебудь бачити. Тоді я вийшов на ганок, відхилив від ганку кущі й побачив на землі кицю, що під себе щось ховала. Киця була чужа, заблукана, а хова- ла вона під себе малесеньких котенят. То вони м'явкали так тоненько.

Я покликав маму і братів. Мама винесла киці м'яса і хліба. Киця почала жадібно їсти, бо була дуже голодна. Котенят було четверо. Тут, у кущах біля ганку, вони народилися. У той час падало багато дощів, і ночі були дуже зимні, але їхня киця-мама їх ogrівала і дбала, щоб вони не були голодні.

Увечері приїхав з праці тато, і я розповів йому, що у нас є в кущах біля ганку. Я попросив його, щоб дозволив перенести котеняток до гаражу; там їм і киці-мамі буде тепліше, ніж на вологій землі. Тато відразу погодився, надів рукавиці, щоб киця не подряпала йому рук, а мій молодший брат Віталій приїхав своїм дитячим ав- том з кошиком, щоб перевезти котенят до гаражу.

Так котенята стали жити в гаражі. Коли їхні очі відкрилися, вони почали бігати і бавитися на подвір'ї. Одного дня ми ніяк не могли знайти двох котеняток. Ми зажурилися. Аж потім мій брат Валерій побачив їх на даху ганку. Вилізли вони туди по виноградині й вилежувалися на сонечку.

Коли котенята вже добре піросли, ми пороз- давали їх знайомим, залишивши собі одного ко- тика. Його назвали Мурком. Останньою ми відда- ли кицю, її ми називали Мурочкою. Мурко сам сумував, але самота його була недовга. Хлопчик, що взяв Мурочку, на другий день повернув її, бо його мама пригадала йому, що в них у хаті є вже два коти. Мурко й Мурочка на radoщах почали облизувати одне одному мордочки й качатися по килимі. Мама сказала, що звірятка відчують розлуку із своїм родом.

Одного дня хтось без нашого дозволу забрав Мурка. Нам було його дуже шкода. Залишилася Мурочка, і ця наша киця своїми забавами звесе- ляє тепер нашу хату.

*Написав Володимир Печенюк,
учень 3 класу Рідної Школи
в Кенгтон, Онтеріо — Канада.*

Мов губка, вмочена у мисці,
З-за гаю виплила хмарина,
І дощик злопотів по листі,
Потік по стеблах і билинах.

Та очі сонця променисті
Не сплющились ні на хвилину.
Хоч теплі краплі золотисті
На землю ринули невпинно.

На пальчику малої Христі
Заблисла крапля, мов перлина,
І в ній веселочка барвиста
Замерехтіла жовто й синьо.

Розтала хмарка... Вмиті, чисті
Квітки услали всю долину —
Та ось за обрії імлісті
Скотилось сонце на спочинок.

В садку у кетягів намисті
Запахла п'ярко черемшина,
А в синім небі, мов в колісці,
Всміхнулась зірка, як дитина.

ПЕРШИЙ ЛИСТ

Дорогенький, милий брате!

Буду перший лист писати не до Галі, не до Ксеньки, а до Тебе, мій рідненький. В Рідній Школі щосуботи досить маю я роботи, та уже писати вмію. Ось пишу листа й радію. І пишу сама таки, хоч бувають помилки.

Часом ще виводять ручки, замість букв, закарлючки. З-під моїх виходить рук Ж лабате, мов павук. Розламалось Х надвое, на лінійці не устоїть. Л горбатий має ніс, О неначе м'яч, що тріс. Р і З хвости згубили, згорбилосся Б без сили. К грубезне, мов дрючок, Ц зламало свій гачок, Т чотири має ніжки, Г подібне до панчішки. Н зламало десь щабля, І — гармата, що стріля. Крапка, мов гарбуз, здорова, Кома більша, ніж підкова. Букви без краси, без слави потребують вже направи...

Ти, мій братіку, не смійся — краще я навчусь, не бійся! В мене добра голова! Як повчусь ще з місяць-два, поладнаю букви всі: Н і Ж і О та й І. Глянеш — з дива скажеш „ов!”

А тепер бувай здоров! Цей листок тобі від Олі — перша кляса в Рідній Школі.

ГОЦА ДРАЛА

Коло Гоциної хатки
Зацвіли раненько братки.

Ой, зраділа ж Гоца Драла,
Що весна уже настала!

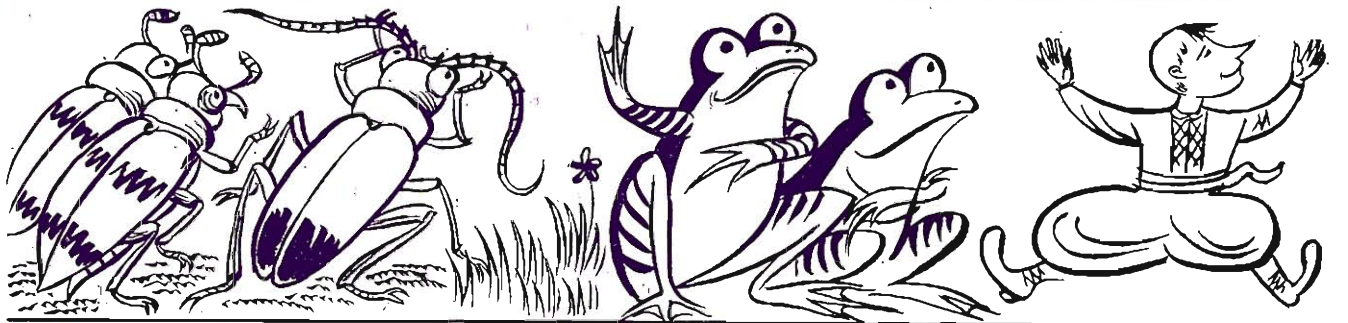
Пташенята цір і ців,
Всюди музика і спів.

Спершу, взявшись за бочки,
Виробляла різні гоцки.

Виробляла гоцки-скоки,
Аж сміялися сороки.

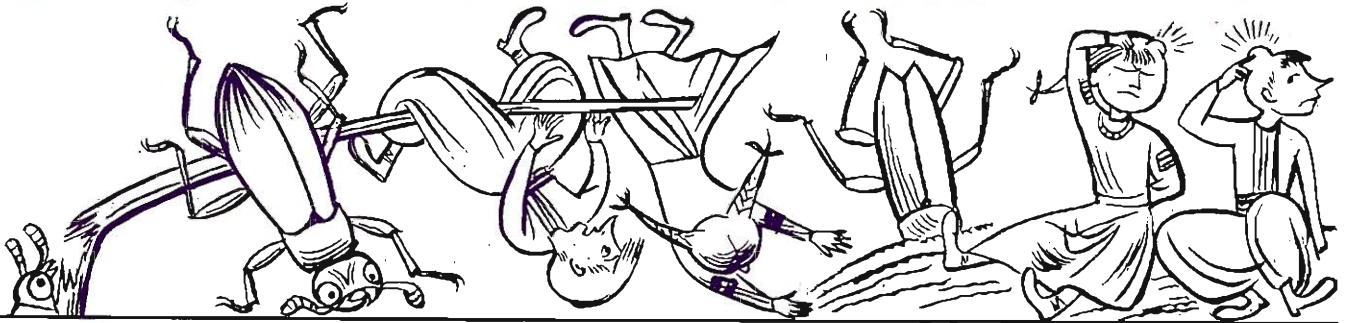
На воротах танцювала,
Ще й на тичку вилізала.

Позбігалися сусіди:
Жученята-короїди,

Балухаті жабенята,
Що не слухаються тата,

Ще й жартун, маленький комік,
Добродушок Ромтомтомик.

Всі давай на тичку лізти,
Щоб собі високу сісти.

Тичка трісь! — і Гоца Драла
З товариством вниз упала.

Всім понаростали гуді.
Всі летіли, наче дуді,

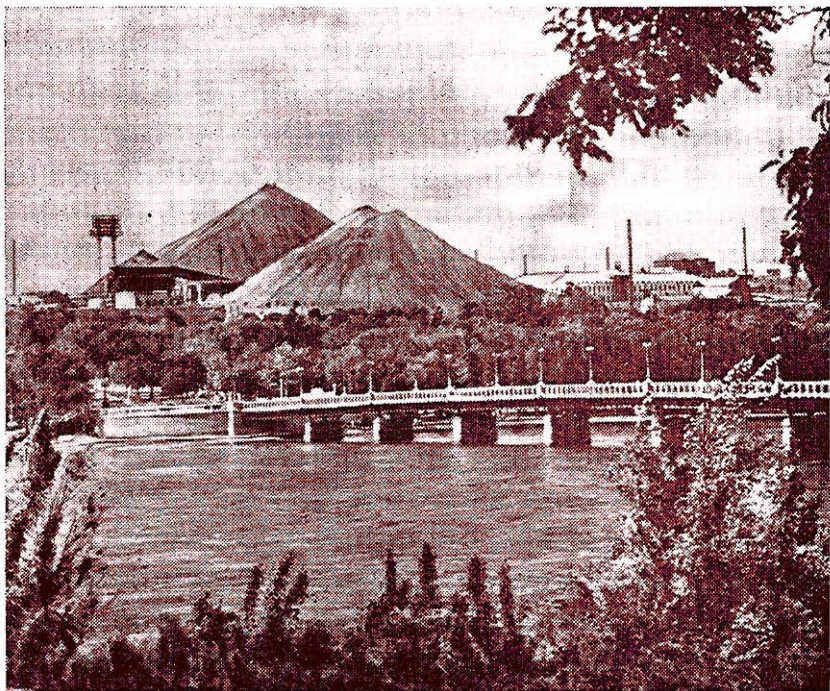
НАДРА УКРАЇНИ

Безцінні скарби вклав Створитель
У надра нашої землі —
Багато їх, що й не злічити
Ані не змірять взагалі.

Он вежі, велетні таємні,
Розбігшись полем без ладу,
З копалень черпають підземних
Вугілля чорне і руду.

Булькочуть нафтові джерела,
Сичить у темних норах газ,
Іскряться соли сірі скелі
Й водою скапують шораз.

Ти багатюща, Україно,
Та чи щаслива ти коли?
Скажи: багатство чи терпіння
Тобі ці скарби принесли?

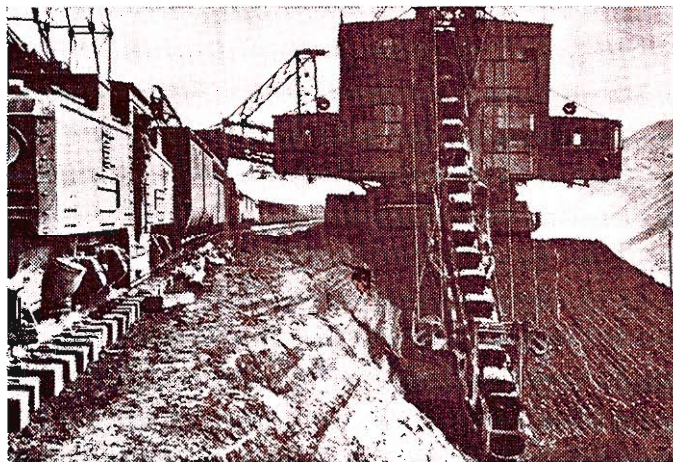

Донецький красвид: височать кучугури вугілля

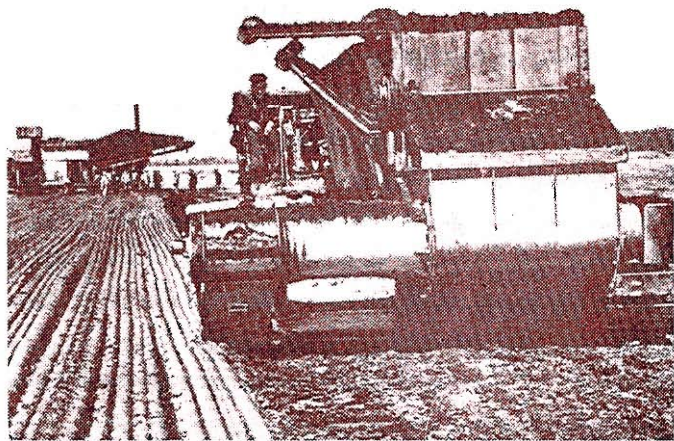
ПІДЗЕМНІ БАГАТСТВА УКРАЇНИ

Україна належить до найбагатших країн світу. Господь наділив її щедро великими природними добрими. Недарма вже у найдавніших українських літописах називають нашу батьківщину „країною, молоком і медом текучою”. Чорнозем України родив у давнину багаті хліборобські плоди, у степах випасалися численні табуни коней і стада рогатої худоби, непрохідні ліса-бори були повні дикого звіра, птаства, грибів, ягід, овочів, диких бджіл, ріки й озера кишіли від різного роду риби. Земні плоди, м'ясо, шкіри, мед притягали в Україну чужоземних купців. Розвивалася торгівля, Україна багатіла, зростали її міста.

Та не тільки своїм врожайним чорноземом славна Україна, а й своїми підземними багатствами. З попередніх чисел „Веселки” ви знаєте вже про Донбас — Донецький

Обробка бурого вугілля біля Олександрії

Торфовища в околицях Сарн на Волині

басейн у південно-східній частині України. В цьому басейні знаходяться величезні багатства кам'яного вугілля — його запаси обчислюють на 240 мільярдів тонн. У протилежному ж кінці України — в північно-західній її частині — простягається Львівсько-Волинський басейн, в якому теж є поклади кам'яного вугілля, що досягають мільярдів тонн. Крім кам'яного вугілля, є на Україні також поклади бурого вугілля, — від горішньої течії ріки Дністра до Дніпра в околицях Кременчука. Запаси бурого вугілля в цьому районі перевищують 5 мільярдів тонн.

Вугілля — це дуже добре паливо і цінна сировина для хемічної промисловости. Корисним паливом є також торф, що його поклади знаходяться переважно на Поліссі.

Цінним паливом є нафта. Її видобувають головню на Підкарпатті в околицях Борислава, Дрогобича та Стани-

слава (тепер це місто зветься Івано-Франківськ). На Лівобережній Україні родовища нафти знайдено в околицях Полтави і Чернігова. Є нафта і в Криму — в околицях Керчі. Але виявлених досі родовищ нафти не вистачає для місцевої промисловості, і тому її довозять з Кавказу.

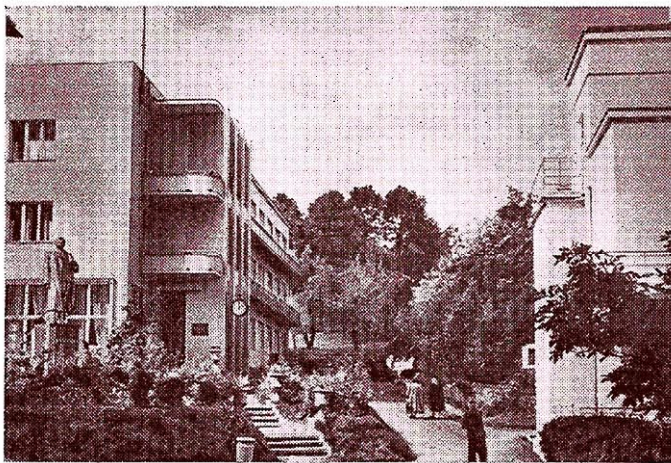
Поруч з нафтою є на Підкарпатті великі запаси природного горючого газу в Дашаві, Бориславі, Калущі. Добувають газ і в районі Харкова — в Шебелинці, Молтаві, в Приозів'ї та в Криму біля Керчі. Запаси горючого газу в Україні найбільші в усій Східній Європі — український газ з Дашави окремими газопроводами йде не тільки до Києва, але й до чужої Москви.

Горючі копалини — вугілля, нафта, торф — необхідні для промислу України, особливо для металургії. Але Україна, крім вугілля, має величезні багатства залізної руди — Криворізький залізорудний басейн найбільший в усьому світі — його запаси перевищують 20 мільярдів тонн. Цей басейн знаходиться на Правобережжі над ріками Інгулець і Саксагань, в околиці міста Кривий Ріг. Другий залізорудний басейн розкинувся на Лівобережжі в околицях Кременчука і вздовж ріки Псла. Запаси руди становлять тут до півтора мільярда тонн. В Криму залізна руда знаходиться в околицях Керчі. Запаси — понад 2 мільярди тонн.

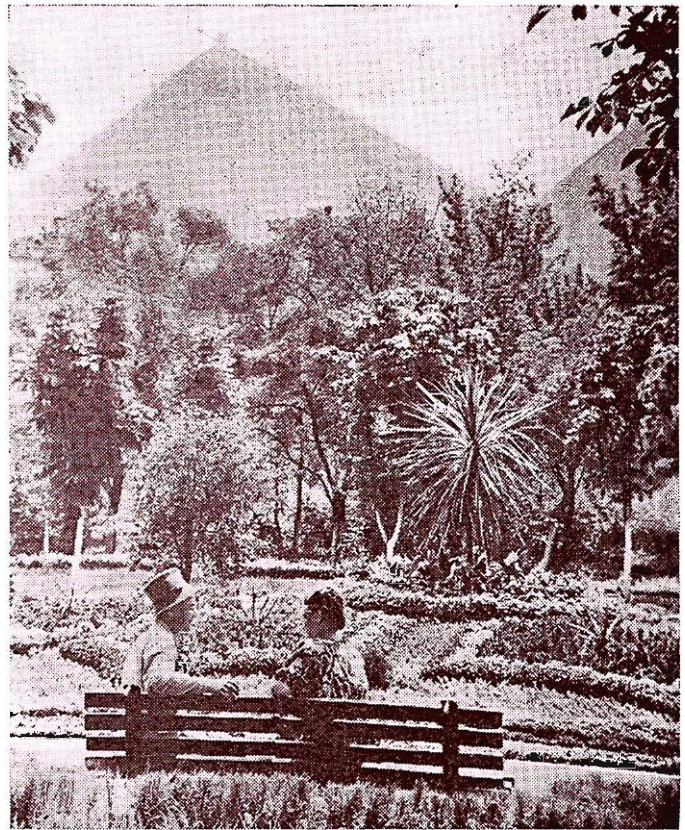
Дуже цінна копалина — це манганова руда, необхідна для випалювання високоякісної сталі. Одне з перших місць у світі займають поклади мангану в околицях Нікополя, недалеко Кривого Рогу над Дніпром. Манган знаходиться також в Карпатах.

Крім того, Україна має поклади кіноварі — ртутної руди в Донбасі біля Микитівки, бокситів — руди, з якої одержують алюміній, в Дніпропетровській області, нікелевої, титанової і інших руд.

З інших корисних копалин є на Україні сіль, яка потрібна і в щоденному житті і для хемічної промисловості. Найбільші родовища соли в Артемівському і Слов'янському — в північному Донбасі. Багато соли є в Сиваші — при східньому березі Криму і на Закарпатті (Солотвина). Цінна копалина — це фосфорити, з яких виробляють мінеральні добрива і фосфорну кислоту. Найбільше фосфоритів є в околицях Дністра, на Станіславщині, Тернопільщині і Вінниччині. Озокерит, або гірський віск знаходиться в околицях Борислава і Станіславова — на Підкарпатті. Це єдині родовища в усій Європі. Сірка знаходиться в Львівській області, а також на Закарпатті.

Один із павільйонів у лікувальній місцевості Трускавець у Дрогобиччині, Західна Україна.

Парк у Горлівці; позаду кучугури вугілля.

Є на Україні ще й графіт і всякі глини, що з них особливо цінна глина, з якої виробляють вогнетривкі матеріали для металургії. Багата Україна й на будівельні матеріали: крейду, гіпс, граніт, базальт, мрамур, пісковики, коштовні камені та ін. Багато є там мінеральних лікувальних джерел, як от у Трускавці на Підкарпатті, в Кривинці на Лемківщині і в інших місцях.

Великі природні багатства України дали основу для розвитку її промисловості. І в Донбасі, і на Підкарпатті, і в інших областях височіють вежі копалень, димлять фабричні комини, мчать поїзди з вугіллям та рудою, з готовими машинами та всяким приладдям із заліза й сталі, з усякими хемічними продуктами.

Україна славна не тільки своїм чорноземом і плодами своєї врожайної та чарівно-гарної землі, вона є також сильно упромисловленою країною з різноманітними фабриками та заводами.

Природні багатства України є не лише її благословенням, але й нещастям. Сусіди завжди заздрісним оком дивилися й дивляться на багатому українську землю. Від найдавніших часів нападали на нашу батьківщину хижі степові племена, щоб випасати на українських степах свої стада, щоб користуватися лісами й річками України, щоб грабувати добро її сіл і міст. Ще в давнину — печеніги, половці, татари. Пізніше — турки, татари, поляки й москалі. В новіші часи ще й німці, яких приманюють наш чорнозем і копалини.

Тепер природними багатствами України користуються її окупанти-москалі. Правний власник цих багатств небагато отримує для власних потреб. Але прийде пора, коли український народ стане господарем на своїй власній землі.

Б. Д.

ЧОРНІ БРИЛЯНТИ

Учитель повідомив нас, що в четвер, по четвертій годині навчання відбудеться в нашій школі виклад із висвітленням образів на екрані. Тема викладу: „Чорні брилянти”.

„Що то за такі брилянти?” — думав кожний з нас.

Ми чували про брилянти, що їх носять люди в перстнях, сережках тощо — але вони не чорні. Кожний був цікавий почути, що воно таке. Цікавість збільшувалася з кожним днем.

Настав четвер. Скінчилася четверта лекція. Нам казали перейти до імпрезової зали. Тут вікна були заслонені. На передній стіні висів розтягнений екран, а по середині зали стояв проскіційний апарат. Коли зала заповнилась учнями, світло згасло і на полотні з'явився напис: „Чорні брилянти”.

— Ви певно чули про брилянти, — розпочав свою лекцію доповідач. — Це дорогоцінне каміння або самоцвіти. Але я хочу розказати вам про інші брилянти, що їх ви всі добре знаєте. Вони мають чорний колір і зовсім не дорогі, зате роблять людям неоціненну прислугу. Без них тепер людина ніяк не могла б обійтися.

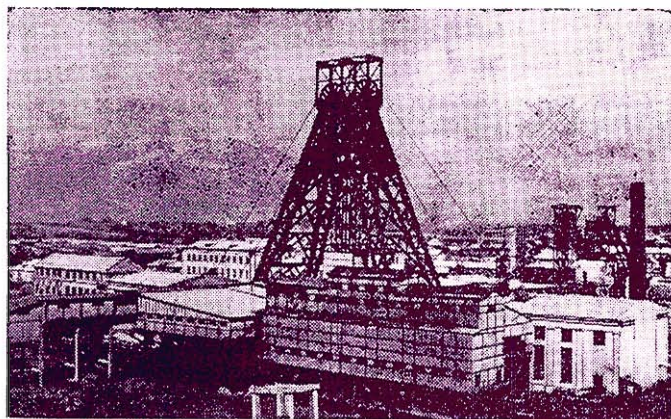
Зробив малу перерву, а потім сказав: — Ви, може, догадуєтесь, що я хочу вам розказати дещо про камінне вугілля, яке витворилось у давню давнину з дерев та інших рослин, що колись буйно кривали землю.

У цю хвилину на екрані з'явився якийсь дивний ліс з величезних папоротей та інших незнайомих дерев. Серед лісу було видно якихось дивовижних звірів.

Опісля доповідач розказував, як добувають вугілля, як копають глибокі шахти, як вирубують підземні коридори; як довозять викопане вугілля до головної шахти, звідки його витягають нагору; яка важка та небезпечна праця шахтарів. На екрані пересувались один за одним цікаві образи. Вони показували все те, про що доповідач говорив, і так ми, сидячи в залі, немов оглянули на власні очі цілу копальню вугілля.

Скінчивши розказувати про добування вугілля, доповідач показав на екрані якесь дивне дерево. Замість листя, воно мало мов таблички з написами-поясненнями.

— Ви всі знаєте, що вугіллям топлять у печах, — сказав доповідач. — Ним також витворюють пару в локомотивах на залізниці та на кораблях-пароплавах, ним палять у доменних печах, де витоплюють залізо та інші метали з руди. Ним випалюють цеглу на будову тощо. Оце дерево показує нам, скільки продуктів можна добути з цього чорного брилянта. Бачите, там є і світільний газ, і фарби, і ліки, і багато-багато

Вугільна шахта у Горлівці

різних речовин, потрібних у промислі та в інших галузях людської праці. І хоч люди навчилися літати, а тепер готуються здобути Місяць та інші планети, хоч науковці відкрили страшну силу атомів та намагаються запрягти їх на послуги людині — значення чорних брилянтів все ще не зменшилося. Їх шукають далі в надрах землі. Наприкінці ще говорив доповідач, де є копальні вугілля: в Америці, в Англії, Бельгії, Німеччині, Франції, Польщі та в інших країнах.

— І в нашій батьківщині-Україні, — сказав він, — є величезні копальні високоякісного вугілля в Донецькому басейні, Донбасі. Там побудовано багато шахт, де працюють сотні тисяч людей. Учені-геологи, що займаються дослідженням будови земної кори, кілька років тому знайшли нові поклади вугілля на Волині та на північ від Львова. Там тепер будують нові копальні, нові міста та нові залізниці.

Жаль тільки, що з цих скарбів, якими Господь так щедро обдарував нашу батьківщину, не може повністю користати український нарід. Це буде аж тоді, як Україна стане вільною самостійною державою.

Ніна БУРИК

СПАТИ ЧАС

Сплять метелики у полі,
Сплять пташата на столі.
Сплять на яблуньках листи —
Засипляй мерщій і ти!

Завтра ранком встане сонце.
Зазирає в твоє віконце,
Скаже: „Донечко, вставай,
До садочка поспішай!”

ДНІСТЕР У ВОГНІ

Ви певно здивуєтесь; як же може Дністер, велика ріка України, бути в огні? Невже вода може горіти? Та ж водою гасять пожежі. Чи не забажалося комусь пожартувати?

Ні! Зовсім ні! Це не жарт! Ось послухайте.

Українська земля не тільки дуже гарна та повна принадних красвидів, але вона й напрочуд багата. Уже в давнину казали, що вона „медом та молоком текуча“. Крім урожайної землі, що буйно родить усякі роди збіжжя та промислових рослин, є там ще великі багатства у земних надрах.

Цілий світ знає про величезні поклади вугілля в Донецькому басейні та про найліпшу залізну руду в Кривому Розі; знає про джерела нафти, про єдину в світі копальню земного воску та про копальні багатьох інших мінералів. Крім того, в деяких місцевостях є величезні підземні збірники земного газу, що ним можна палити в печаж, світити в лямпях тощо.

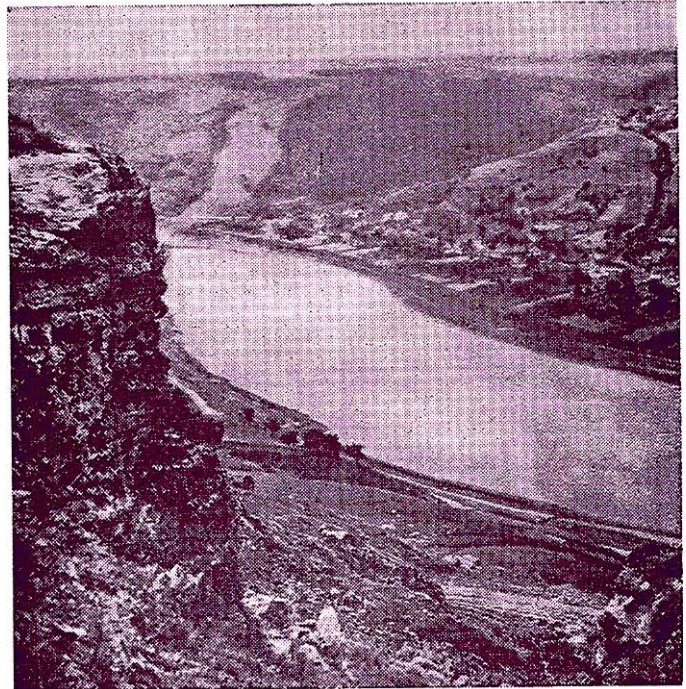
Найбільше цього газу є на Підкарпатті, тобто в тій смузї України, що лежить між рікою Дністром і горами Карпатами. Широко відомим родовищем земного газу до часу останньої війни була Дашава, недалеко міста Стрия. По війні відкрито нові родовища. З них побудовано великі газопроводи до таких міст, як Львів, Тернопіль, Київ і навіть далеко поза межі України. Цими трурами-проводами біжить газ до міст і фабрик, де його всіляко використовують.

Московські комуністи, що загорнули війною нашу рідну землю, стараються загарбати собі якнайбільше українського добра. Вони не задовольняються збіжжям, м'ясом, набілом, овочами, городовиною, вугіллям, залізом і іншими багатствами — їм хочеться ще більше. Вони почали вертити в землі глибокі отвори, шукаючи нових підземних скарбів.

І так, поблизу міста Комарна, що лежить недалеко Дністра на південь від Львова, вони натрапили на дуже великі збірники земного газу. Зараз таки взялися будувати великі газопроводи, щоб ними постачати наш газ до своєї холодної Москви.

Та сталася дивна подія. Хтось сказав би, що українська земля не захотіла віддати своїх скарбів ворогові. На великому обширі, де стоїть кільканадцять сіл, на полях, у галях, на багнах потворилось у землі багато дір, якими газ почав виходити наверх.

Що сталося? В одній великій свердловині, яку інженери пробрили машинами в глибину землі, газ „збунтувався“: він почав утікати бічними підземними ходами і тріщинами, а потім вибухати далеко на полях і в багнах, викидаючи рідке болото високо вгору. Газ треба було запалити, щоб не

Долина Дністра під Заліщиками

затруював повітря. Люди дуже затривожились: думали, що це вибухає вулкан.

Багато таких отворів постало на дні ріки Дністра, і газ, що виходив ними, мусів пробиватися крізь воду. Вода вирувала й клекотіла, мов окріп. Виходячи з ріки, газ горів над нею високими ясноблакитними язиками полум'я. То був несамотий, але захоплюючий образ, особливо вночі.

Небезпека була велика. Багато людей треба було виселити з їх домів. Рятункові відділи почали шукати ту свердловину, звідки втікав газ. З важким трудом удалося їм по кількох тижнях знайти її і затамувати глиною і цементом. Вогні на Дністрі та на полях почали пригасати, а на багнах перестали вибухати малі болотяні вулкани.

Дивні та чудні речі діються на нашій далекій Батьківщині.

З. ЛАЗУРЕНКО

ВІЩ ГАННУСІ ДЛЯ МАТУСІ

Туп, туп, туп — маленькі ніжки
Покотились по доріжці,
Ручки квітоньки збирають
Та в віночок заплітають.
Понесе своїй матусі
Подаруночок Ганнуся.

КОЗАЦЬКІ СИНІ

ІІІ. ВІДСЛОНА

Ніг. Кам'яна келія. Вгорі мале заґратоване віконце. Хлопці сплять на соломі, розстеленій на долівці.

ДОГЛЯДАЧ (*відгиняє двері, зупиняється біля порога і хвилину дивиться на сонних хлопців*). Сплять... Може сниться їм рідний край... Вони щасливіші, ніж я, хоч живуть у неволі. Над ними знущаються, але в них чисте сумління. Я бачив, як вони моляться. Вони — герої! А я? Я відступник. Вони не знають того, що я походжу з України, що за молодих літ відрікся своєї віри, рідного народу і зробився турком... для лакімства нещасного. Якби знали, наплювали б на мене. (*По хвилині*). Але, відколи ці хлопці тут з'явилися, моє сумління не дає мені спокою. Я мучуся. Я не хочу вмирати зрадником! (*Підіймає руки*). Христе Боже, хоч я відвернувся від Тебе, прости мені й поможи зробити те, що я надумав, щоб направити свою провину!

(З-за муру гути переклики вартових. Доглядач негукно зникає).

БОГДАН (*будиться*). Тут хтось був?

ІВАСЬ. Ні, то вартові на мурах перекликаються.

БОГДАН. Знак, що наближається північ. Вставайте, хлопці! Поки ніхто не чує та й не бачить, помолимося!

(Хлопці підіймаються з лежанок, стають навколійки, хрестяться).

ХЛОПЦІ. Під Твою милість прибігаєм, Богородице Діво...

(Знов перегукуються вартові. Хлопці продовжують тихо молитися. По молитві дехто стає біля стіни, інші сідають на соломі).

БОГДАН. Знаєте, хлопці, відколи ми почали разом молитися, мені стало відрадніше на серці: начебто тюрма вже не така страшна.

ГРИЦЬКО. Та й наш старий доглядач ніби змінився. Вже не лається і дає кращу їжу. От учора горіхів дав.

ІВАСЬ. Це Божа Мати нам помагає.

ДАНИЛКО. Я вірю, що Вона нам допоможе вийти з тюрми і щасливо вернутися додому.

БОГДАН. Дай то, Господи!

ГРИЦЬКО. Мені здається, що той старий доглядач не є турком. Коли він застав нас при молитві, не лаявся, а почав випитувати, звідки ми.

ІВАСЬ. Коли ми сказали йому, що ми з України, з його очей потекли слези. Я це добре бачив, хоч годі було досить темно. Може він також з України?

ДАНИЛКО. Такого не поставили б доглядачем. Хібащо він здавна їхнім став...

БОГДАНКО. Хоч як важко нам тут сидіти, все ж таки під нагаями поганого Ібрагіма було гірше.

ДАНИЛКО. Вони думають, що ми таки відречемося свого і станемо турками. Та по-їхньому не буде! Хай мене б'ють, знущаються, мучать — я таки від свого не відступлю!

ІВАСЬ. І я ні!

БОГДАН. І я також ні!

ДАНИЛКО (*по хвилині*). Лягайте, хлопці, спати! у сні забудемо своє лихо. Хто знає, що буде завтра...

БОГДАНКО. Мені так хотілося б хоч у сні побувати в рідному селі. Там, мабуть, уже весна починається: дерева розвиваються, квіти цвітуть, пташки співають... А тут сидиш у цій кам'яній печері і навіть не знаєш, що діється на Божому світі.

ІВАСЬ. Я хотів би ще хоч раз побачити свою маму, тата, сестру...

ДАНИЛКО. Там уже скоро Великдень буде. Жінки й дівчата писанки писатимуть. Моя мати такі гарні писанки писала!..

ГРИЦЬКО. Моя також. Де вона тепер? Чи живе ще, чи вбита?

(Хвилиною мозганки. Тихо відгиняються двері і входить доглядач. Хлопці схоплюються).

ДОГЛЯДАЧ. Цитьте! Не бійтесь! Послухайте, що вам скажу... Коли я побачив вас, як ви гуртом молились, мені пригадалося, що й мене колись мати вчила тої самої молитви.

ІВАСЬ. Тої самої молитви?

ДОГЛЯДАЧ. Еге ж, я також з України. Пригадалася мені мати, і село над річкою, і дитячі літа... Від тої хвилини я не мав уже спокою. Я щодня шепочу цю молитву, коли турки не чують. Молю Бога, щоб дозволив мені вернутись на рідну землю.

ДАНИЛКО. І ми туди хочемо, дядьку!

ДОГЛЯДАЧ. Отож, слухайте! Завтра у турків свято. Вони збираються йти до мечету. Я нишком приготував усе на дорогу — для себе і для вас. Маю доброго човна, з вітрилами. У човні є харчі, вода й турецька одежа. Поки турки вернуться з мечету, ми будемо вже далеко. Але чи не будете боятись плисти морем?

ХЛОПЦІ. Ми не боїмося моря! Вміємо веслувати. ДОГЛЯДАЧ. Тож перехрестіться, хлопці, і пора в дорогу... на ясні зорі, на тихі води, у мир хрещений!..

ВСІ (*хрестяться й нишком виходять*).

З а с л о н а

(Кінець)

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ПИЛЬНИЙ ЧИТАЧ „ВЕСЕЛКИ”

На світлині бачите пильного читача „Веселки” Любослава Гривняка з Монреалю, Канада. Любка дуже любить читати українські книжки. Окремі числа „Веселки” він зберігає й оправляє в річки. Він є учнем 5-ої класи „Рідної Школи” при Т-ві „Просвіта”. Вчиться дуже добре, пише без помилок по-українськи, добре читає й бере активну участь у шкільних імпрезах. Також в англійській школі належить до перших учнів. Інші читачі „Веселки” повинні брати собі приклад з Любка.

— * —

СУБОТНЯ ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА В МЮНХЕНІ

Від учениць Суботньої Школи Українознавства в Мюнхені, Німеччина, ми отримали такий допис:

Дорога „Веселко!” Вже більше як рік приходиш до нашої школи. Присилає Тебе нам українська школа при парафії св. Миколая в Шикаго. Ми вдячні нашим друзям в Америці за їх гарне діло, і радо читасмо Тебе всі. З Твоїх сторінок довідуємося про життя українських дітей в різних країнах світу.

Задумали ми написати дещо й про себе. Ми ходимо до Української Суботньої Школи. Вчимося, читаємо Тебе, дорога наша „Веселко”, та інші українські дитячі журнали й книжки, підготовляємо та влаштуємо шкільні імпрези.

У травні ми відсвяткували День Мами. Свято було дуже гарне. Ми виконали сценку, присвячену Мамі-Україні, а наші товаришки з Людвігсбургу співали в цій сценці пісню „Ой, горе тій чайці-небозі...” Програма нашого свята була дуже багата.

На світлині сценка зі свята Матері в Мюнхені. Бабуся (п-ні Яримович) розказує дітям про Маму-Україну.

Якщо Тебе цікавить, можемо написати ще про ансамбль юних бандуристів, що виступив перший раз нашому святі.

Від Редакції: Заохочуємо й інші школи в ЗДА піти за прикладом школи св. Миколая в Шикаго й посилати „Веселку” своїм друзям за океаном. Дітям у Мюнхені дякуємо за допис і просимо написати про гурток бандуристів. Привіт!

— * —

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ У ДІТЕЙ „РІДНОЇ ШКОЛИ” В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ, КАЛ.

Наша пильна читачка Марійка Ганкевич з Енсіно, Кал., приєднала „Веселці” нову передплатницю Гугу Осадцу й прислала нам світлинку з життя дітей „Рідної Школи” в Лос Анджелесі. На цій світлині бачите гурток дітей, що виступали на Свят-Миколаївській імпрезі. Тут є ангелики, зайчики, княжі дружинники, козаки, повстанці, діти в одягах різних земель України і, здається, навіть... чортик. Імпреза дуже сподобалася присутнім і всі весело сміялися.

ЩО ЧИТАТИ?

„КАЗКА ПРО ТРЬОХ ВЕДМЕДИКІВ” — НОВИЙ ВИПУСК БІБЛІОТЕКИ „ВЕСЕЛКИ” ДЛЯ МАЛЯТ

У Бібліотеці „Веселки” вийшла нова книжечка. Це — „Казка про трьох ведмедиків” Ірини Наріжної з кольоровими ілюстраціями Петра Холодного. І авторка й ілюстратор є співробітниками „Веселки”.

Це віршована казочка про пригоди маленької дівчинки, що заблукала в лісі і попала в хатку, у якій жили три братики-ведмедики. Дівчинка подружилася з мишуками й жила в них, поки її батько-мисливець не знайшов своєї згуби.

Казка призначена для дітей молодшого віку. Її можна читати вголос у дитячих садках і передшкільлі.

Книжечка має 16 сторінок, сім чотириколіорових ілюстрацій і двоколіорову обкладинку. Казка друкована на доброму білому папері, великими черенками. Її можна замовляти у книгарні „Свободи” 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N.J.

Ціна книжечки 0.50 дол.

В. Б.

БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК ІСТОРИЧНА КАЗКА UKRAINIAN TALE БОГДАН, КОЗАК-SORCERER

РОЗДІЛ XX: У ДІБРОВІ

CHAPTER XX: IN THE GROVE

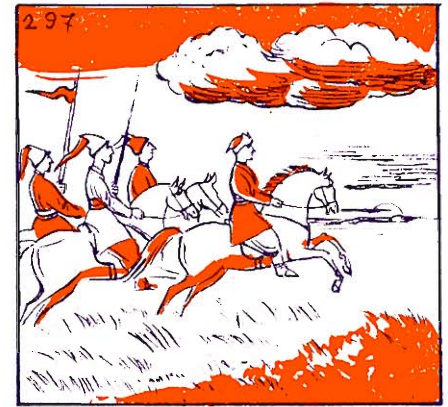
— Ясновельможний гетьмане! Вояг розгромлений! Перемога за нами! — загукав посланець з боявища на Жовтих Водах.

“Sir, my Hetman! The enemy is completely annihilated! We won a great victory!” — reported a courier from the battleground of Zhovti Vody.

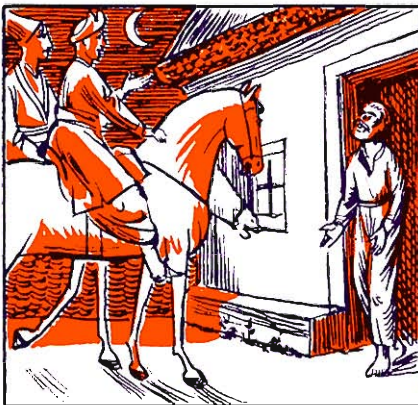
У шатрі відбулася таємна нарада гетьмана Хмельницького з Богданом-характерником.

Meanwhile, in the tent of the commander-in-chief a secret council was being held between Hetman Khmelnytsky and Bohdan the Sorcerer.

Надвечір з козацького табору чвалом помчала невелика кінна ватага під проводом Богдана.

At dusk a small troop of Kozaks under the command of Bohdan left the Kozak camp and galloped into the steppe.

Перед досвідком козаки звернули в село й розбудили сільського голову.

At dawn the Kozaks arrived in a village and aroused the head of the village council from his bed.

— Дайте нам двадцять п'ять полотняних сорочок і штанів, а до того пил, сокир і лопат! — наказав Богдан. — Гетьман за все заплатить.

“Give us twenty-five linen shirts and trousers, saws and showels!” — ordered Bohdan. “The Hetman will pay you for everything!”

(Продовження буде)

(To be continued)

За годину з села вийшла пішки ватага козаків, передягнених за селян.

An hour later the group of Kozaks disguised as peasants left the village.